

ولادت حضرت زینب کبری ﷺ اسوہ ایثار و استقامت مبارک باد

حکمت‌حکمرانه

نشریه جامعه مؤمن و انقلابی | هفته‌نامه خبری-تبیینی نمازهای جمعه، مساجد و هیئت‌های مذهبی | سال ششم، شماره ۳۱۸ | هفته چهارم آذر ۱۴۰۰ | KHAMEENI.RU | ۳۱۸

تعیابری همچو— «زینب تالی تلو مقام امامت است» و «زینب کبری از اولیاءالله است»، هر انسانی را بر سر ذوق می‌آورد تا درباره عظمت و‌جود حضرت زینب کبری ﷺ تأمل کند؛ اقا ابعاد شخصیتی مهم این الگوی تاریخی کدام است؟

● **ابعاد شخصیت حضرت زینب ﷺ**

اینها باید دانست که «زینب کبری دارای شخصیت چند بُعدی است» و این ابعاد را به‌وضوح در سیره ایشان می‌بینیم؛ اول اینکه زینب کبری «انسا و خبیر و دارای معرفت والا و یک انسان برجسته است.» (۱۳۸۴/۳/۲۵ در ماجرای عاشورا «می‌داند اینن جمع برای یک جهاد بی‌فرجام می‌رود – بدون یک فرجام دنیایی و ظاهری – در عین حال با این‌ها حرکت می‌کند.» ● (۱۳۶۵/۴/۱۵ همچنین تاریخ‌نگار بردارش حسین بن علی ﷺ را از میان این جمع بره‌اند، دیگر کسی نیست شایسته و سربلندی و اداره این جمع باشد… [اما] ظرفیت نشان می‌دهد و وارد این میدان بسپار پیچیده و دشوار می‌شود.» ● (۱۳۶۵/۱/۱۵

لذا، در درجه اول «ارزش و اهمیت زینب کبری ﷺ به معرفت و آگاهی‌اش بود؛ این بود که می‌فهمید دارد چه کار می‌کند.» (۱۳۶۶/۲/۲۷

دوم اینکه «زینب کبری از لحاظ علمی، یک عالمه معروف به علم در جامعه اسلامی آن روز بود.» (۱۳۷۲/۷/۱۴ «زینب ﷺ، زنی نبود که از علم و معرفت بی‌بهره باشد؛ بالاترین علم‌ها و برترین و صافی‌ترین معرفت‌ها در دست او بود.» ● (۱۳۷۸/۲/۲۲ سوم اینکه «زینب کبری ﷺ، نقش همسر، مادر و زن برجسته و ممتاز در خاندان پیغمبر را در مدینه به بهترین وجه ایفا کرده‌اند.» (۱۳۷۲/۵/۳۰ چهارم، صبر زینب است. مقایسه حضرت زینب و جناب آسیه، همسر فرعون، این بُعد شخصیت حضرت را به خوبی نشان بُعد

می‌دهد. آنجا که آسیه زیر شکنجه‌های فرعون فغان آورد و گفت: «و نجنی من فرعون و عمله؛ من را از دست فرعون و عمل گمراه‌کننده فرعون نجات بده …

چون «رهبِر آن حرکت از او خواست و او هم بی‌قید و شرط، اطاعت کرد… همه چیز را برای انجام ایسن تکلیف بزرگ و عاشورا عرض کرد؛ پروردگارا! از ما قبول کن.» ● (۱۳۸۸/۱/۱۹

و پنجم اینکه زینب کبری ﷺ اهل صدق و اخلاص بود، زیرا «یکی از عوامل مولد این روحیه و این صبر در زینب کبری ﷺ … صدق است؛ صادقانه با پیمان خدای تعال برخورد کردن، دل را صادقانه به خدا سپردن.» ● (۱۳۸۴/۲/۲۵

● **درخشش زینب کبری ﷺ در عاشورا**
اوج درخشش جوهره زینب کبری در کربلا بود. زینب کبری در تمام حوادث مربوط به عاشورا (به‌عنوان یک ولی الهی آن چنان درخشید که نظیر او را نمی‌شود پیدا کرد.) ● (۱۳۸۸/۱/۱۶ اگر حادثه عاشورا را به چند مرحله تقسیم کنیم، زینب کبری «در تمام مراحل، نقش یک حکیم شجاع قدرتمند پرچده قاطع – را تا آخر ایفاء می‌کند؛ گویی برنامه‌ای را در ذهنش از پیش طراحی‌کرده و قدم‌به‌قدم طبق این برنامه حرکت می‌کند؛ با حوادث، غافل‌گیرانه مواجه نمی‌شود.» ● (۱۳۶۵/۱/۱۵ یعنی « موقعیت را شناخت؛ هم موقعیت قبل از رفتن امام حسین ﷺ به کربلا، هم موقعیت لحظات بحرانی روز عاشورا و هم موقعیت بی‌بهره بودن بالاترین علم‌ها و برترین و صافی‌ترین معرفت‌ها در دست او بود.» ● (۱۳۷۸/۲/۲۲ سوم اینکه «زینب کبری ﷺ، نقش همسر، مادر و زن برجسته و ممتاز در خاندان پیغمبر را در مدینه به بهترین وجه ایفا کرده‌اند.» (۱۳۷۲/۵/۳۰ چهارم، صبر زینب است. مقایسه حضرت زینب و جناب آسیه، همسر فرعون، این بُعد شخصیت حضرت را به خوبی نشان

نگاهی به ابعاد شخصیتی

و مجاهدت‌های عظیم

حضرت زینب کبری علیها السلام

قهرمان جهاد تبیین

فرهنگ پایدارترین حوزه اجتماعی و مشخص‌کننده شکل و ماهیت حرکت جامعه است که رصد عوامل شکل دهنده به فرهنگ و شناخت وجوه گوناگون آن از گام‌های مهم و اساسی در بازسازی عرصه فرهنگ است. امر مهمی که ایجاب می‌کند تا پیشران های فرهنگی کشور در بعد کنش فردی و ساختاری مورد بررسی قرار گرفته و نواقص هرکدام شناسایی و نسبت به رفع آن اقدام شود.

انقلاب اسلامی با ورود به چهل ساله دوم حیات خویش و متناسب با اهداف کلان بیانیه گام‌دوم، ضروری است تا نگاهی نو، آسیب‌شناسانه و روزآمد ساز، به مجموعۀی از زیرساختهای تمدنی بگذرد که در رأس آن، مقولۀی فرهنگ است.

رهبر انقلاب در اولین دیدار با هیئت دولت سیزدهم فرمودند: «ساختار فرهنگی کشور نیاز به یک بازسازی انقلابی دارد. ما مشکل داریم در ساختار فرهنگی کشور و یک حرکت انقلابی لازم است. البته حرکت انقلابی، یعنی خردمندانۀه و عاقلانۀه. معنای انقلابی بودن بی‌هوا حرکت کردن و بی‌حساب حرکت‌کردن نیست.» [حرکت انقلابی باید باشد، بنیانی باید حرکت بشود، در عین حال برخاسته از اندیشه و حکمت باشد. فرهنگ واقعاََ زیربنا است؛ خیلی از این خطاهایی که ما در بخش‌های مختلف انجام می‌دهیم، ناشی از فرهنگ حاکم بر ذهن

ماست.» ● (۱۴۰۰/۶/۶

● **فرهنگ مصونیت ساز**

رهبر انقلاب اسلامی در حکم اخیر انتصاب اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی اعضای این شورا را به نقش نظم و محتوای انقلابی در فرهنگ عمومی کشور توجه داده و آن را مصونیت ساز در برابر هجوم فرهنگی و رسانه‌ئی برنامۀریزی شده‌ی بیگانگان بد‌خواه عنوان کردند.

این است که امروز اتاق فکرها‌ی متعدد معاندان و دشمنان ایران اسلامی با صرف بودجه‌های هنگفت در صدد دست اندازی در مسیر یرو به رشد کشور هستند و در این مسیر از اقداماتی همچون تخریب باورهای اعتقادی مردم، تبلیغ ادیان نوظهور و ساختگی و ترویج نسخه‌های جعلی عرفانی و معنویت‌های سکولار، تبلیغ سبک زندگی غربی، تصویرسازی غلط و وارونه‌نمایی حقایق، ترزلزل در کریان خانوادۀه، هجمه به اخلاق و نظام ارزشی جامعه ایرانی، برهم زدن نظام محاسباتی مسئولان، ترویج شبهات و دامن زدن به شایعات، تبلیغ افکار مادی و القاطنی، ایجاد حس ناامیدی و ایجاد بی‌اعتمادی میان مردم، ابائی‌نندارند و تلاش می‌کنند تا با ابزار رسانه و با فنون هنری، انحرفات فکری و اخلاقی را در میان مردم به ویژه نسل نوجوان و جوان گسترش دهند.

در عرصه جنگ نرم، دشمنان با استفاده از تمام ابزارهای رسانه‌ای –مجموح شیخه‌های ماهوارهای، اینترنت، شبکه‌های مجازی، قالب‌های محتوایی صوتی، تصویری و مکتوب- و با پشتوانه

● **درس اخلاق**

● **محیط زندگی با ارزشهای اخلاقی و اسلامی آمیخته شود**

پیغمبر اسلام برای اینکه ارزشهای اسلامی و اخلاق اسلامی در جامعه کاملاً جا بیفتد و با روح مردم و عقاید مردم و زندگی مردم مخلوط و منمزج بشود، فضای زندگی را در محیط نظام اسلامی با ارزشهای اسلامی آغشته میکرد. یک وقت کسی به مردم دستور میدهد یا توصیه میکند که مثلاً مردم حسن خلق داشته باشند، زینب کبری ﷺ یک نمونه کامل از زن مسلمان است.» ● (۱۳۸۴/۶/۲۵ حتی «اگر فرض می‌کردیم که حادثه کربلا اصلاً نبود… باز زینب کبری ﷺ، یک شخصیت برجسته، پیشروایی زینب کبری ﷺ و امام سجاد ﷺ بود که توانست حادثه کربلا را پیش مانگار کند و به معنای واقعی کلمه این تبیین مکمل آن فداکاری بود.» (۱۴۰۰/۶/۲۵

● **اگر زینب کبری ﷺ و امام سجاد ﷺ «مجاهدت نکرده بودند، نگفته بودند، تبیین نکرده بودند، حقایق را افشا نکرده بودند… واقعه عاشورا تا امروز جوشان و زنده و مشتعل باقی نمی‌ماند.» ● (۱۳۹۴/۶/۲۴**

● **زینب ﷺ فقط این نیست که از امام بیماری در کربلا حراست و پرستاری کرده است.** حضرت زینب از روح کلی اسلام و جامعه آن روز مسلمین پرستاری کرد؛ پرستاری بزرگ او آن جاست.» ● (۱۳۷۰/۵/۳۰

● **بعد از اسارت؛ پایه‌گذاری کنگره اربعین شاخص می‌بیند.** ● (۱۳۷۲/۵/۱۴

● **یادداشت هفته**

درنگی در بازسازی انقلابی فرهنگ و نقش شورای عالی انقلاب فرهنگی در عرصه جنگ نرم

فرهنگ بر مدار انقلاب

دلارهای آمریکا، سہی در گسترش اباحه‌گری فرهنگی، ایجاد و تقویت رویکردهای غیر ملی و ضد دینی دارند. آنها در صدد هستند تا ارزش‌های دینی و انقلابی را به انزوا کشانده و آرمان‌های انقلاب اسلامی را بی‌اعتبار سازند.

امروز جمهوری اسلامی، زیرساخت‌های سخت‌افزاری بقا و حیات خود را ایجاد و بنیان‌های آن را مستحکم کرده است. مبارزه سیاسی، تجربه‌طلبی، تحمیل جنگ نظامی خاتمان‌سوز و در نهایت هم اعمال سخت‌ترین تحریم‌ها و راه‌انداختن جنگ مالی و اقتصادی که در طول تاریخ بشر ماندنی برای آن یافت نمی‌شود، همگی گره‌نهایی هستند که انقلاب اسلامی با اتکای به قدرت و نیروی مردمی خود آن‌ها را پشت‌سر گذاشته است. در ادامه این مسیر، هر چند مفهومی به نام دشمن و فشار و تأثیر او وجود دارد، اقا این فشار و تأثیر بر برنامه‌ریزی در صورتی منجر به ایجاد هزینه و معضل خواهد شد که در درون جمهوری اسلامی تدابیر لازم اندیشیده شود.

از این منظر، می‌توان تأکید رهبر انقلاب مبنی بر بازسازی انقلابی فرهنگ را تلاش در جهت تقویت اجرای اصلی فرهنگ اسلامی و ملی کشور و فشار و تأثیر او وجود دارد. اقا این فشار و تأثیر فرهنگ مغرب‌غربی در پرتو چنین مناسب و تعیین جایگاه صحیح تمامی ابعاد و ویژگی‌های فرهنگی جامعه دانست.

ارتقاء سطح آگاهی و معرفت عمومی، مقابله با امواج خصمانه‌ی تحریف و تقنین، پراکندن امید و نشاط در فضای عمومی کشور، هدایت فرهنگی، تقویت روحیه و احساس هویت ملی و انقلابی، ترویج سبک

● **مناسبت**

● **پژوهش رادر جهت نیازهای کشور قرار دهیم**

باید پژوهش و تحقیق مورد توجه و اهتمام بیشتری قرار بگیرد، در کشور اولاً با توجه به نیازهای آن، هدف‌دار کنیم، یعنی ببینیم واقعاً کشور به چه احتیاج دارد و پژوهشها را در جهت نیازهای کشور قرار بدہیم و این امر از این است که ما بانک اطلاعات و مرکزی داشته باشیم. ما باید نظام اعطای امتیازات علمی را در دانشگاه تطبیق کنیم با این چیزها. والا صرف اینکه مثلاً یک مقاله در یک مجله‌ی آی.‌اس.‌آی منتشر کرده یا چه تعداد مقاله منتشر کرده، کافی نیست.» ● (۱۳۸۵/۶/۲۱

● **به مناسبت ۲۵ آذر روز پژوهش**

● **با افتخار ایرانی**

● **تلاش واقعی برای تقویت تولید ملی تحریم‌ها را خنثی می‌کند**

بهترین و موفق‌ترین کار برای خنثی کردن تحریمها همین تلاش واقعی –نه تلاش شعاری؛ تلاش واقعی- برای تقویت تولید ملی است. اگر ما توانستیم تولید ملی را درست تقویت

● **شہود هفته**

● **شہادت به زندگی معنا و جهت میدہد**

● **این شماره تقدیم می‌شود به روح شہود مدفیع حرم امیر سیاوشی**

● **مسئله‌ی شہادت و مسئله‌ی جهاد در اسلام تلاش از همه سو سہود، بدون زبان [است]؛ تلاش صادقانه‌ای که به زندگی انسان معنا میدہد، جهت حرکت انسان را معین میکند؛ چشم‌انداز آینده‌ی زندگی را به عنوان یک ملت، چشم‌انداز روشن و تابناکی میکند و چشم‌انداز سزوشن نهایی انسان را به عنوان یک فرد، رضوان الهی قرار میدہد.** ● (۱۳۸۵/۸/۱۸

● **تاریخ شہادت: ۲۹ آذر ۱۳۹۶**

● **مزار: امامزادہ علی‌اکبر چیلر، تهران**

● **کلام امام**

● **بانوان راه فاطمی و روش زینب گونه را ادامہ دہند**

جامعۀ ما از بانوان- یعنی بعضی بانوان زمان محمدرضا و رضاخان برگشتند به یک بانوانی که زینب گونه شدند و تابع فاطمہ ﷺ. آن روز تابع آرایش اروپایی بودند و اینکه باید از اروپا طرح لباس بیاید. امروز تابع مکتب هستند و آنچه اسلام بیسنده مقبول است. این یک تحولی است که بالاترین تحولات است در جامعۀ ما. نگہ دارید این تحول را.

● **عکس نوشت**

● **دیدار آیت‌الله خامنہ‌ای با پرستاران و کارکنان بیمارستان بقیعۃ‌الله (عج) ۱۶ اردیبهشت ۱۳۶۵**

● **پرستار نیرویی حیاتبخش است**

آنکه من لازم میدانم تأکید بکنم، منزلت پرستار است. من اصراً در این امر مطلب گفته بشود تکرار بشود بازتکرار بشود تا همه بدانند که پرستار یک نیروی خدمتاتی صرف نیست، یک نیروی حیاتبخش است. حقیقتاً در خدمات پزشکی وقتی انسان محاسبه میکند، نقش پرستار یک نقش درجہ‌ی یک باید تعریف بشود. اگر پزشک خوبی باشد، بیمارستان خوبی باشد، اقا پرستار خوبی نباشد، هیچ تضمینی برای بهبود بیمار وجود ندارد؛ درحالی‌که اگر چنانچه فرض کنیم شرایط خیلی شرایط خوبی هم نباشد اقا یک پرستار دلسوزی بالا سر باشد، احتمال بهبود در آن بیمار وجود دارد؛ یعنی یک چنین وضعی است وضع پرستار. این را باید همه بدانند. خود هم پرستارها به این منزلت و جایگاه مهم و رفیع توجه کنند و قدر کارشان را بدانند… هم مردم مسئولین بدانند. این یک طرف قضیۀه است. یک طرف دیگر هم فشار زیادی است که بر پرستار می‌آید؛ یعنی پزشک، عنصر مسئولی است در مقابل بیمار و حقیقتاً هم خدمت پزشکی یک خدمت بسیار باارزش و بی‌بدیلی است، لکن آن مقداری که پرستار یک بیمار زیر فشار روحی و عصبی قرار میگیرد، پزشک اصلاً آن مقدار زیر فشار قرار نمیگیرد. آہ و نالہی بیمار را بشنو، شنکاشن را بشنو، دردش را بدان، مرتباً از او بپدرایی کن، ترو خشکش کن، مگر شوخی است این جور کارها؟ کسی دو ساعت پهلوی یک بیمار بنشیند یا تعهد، آن وقت میفهمد که پرستاری که بی‌مسئله است در روز و شب چندین ساعت با بیمارهای مختلف سرو کار داشته باشد چه میکند.

● **گزیدہ بیانات رهبر انقلاب در دیدار اعضای سومین دورہ شورای عالی سازمان نظام پرستاری ۱۳۹۷/۵/۲۸**

● **خطبہ‌های انقلاب**

● **حضور مردم در صحنہ‌های انقلاب علت ناکامی دشمنان است**

قشرهای مردم، همچنان که انقلاب را مال خودشان و مسؤولان را از خودشان دانستند و به مسائل کشور و انقلاب حساس بودند، از اکنون به بعد هم در صحنه حضور داشته باشند، انقلاب را مال خودشان بدانند – که هست – مسؤولان را از خودشان بدانند – که هستند –

● **به مسائل انقلاب بی‌اهمیت نباشند و نسبت به کشور و**

● **خانوادہ ایرانی**

● **از خانوادہ تان مراقبت کنید**

مراقب باشید. گاهی اوقات خانواده‌ها وسیلہی فساد می‌شوند؛ وقتی ما مراقبشان نباشیم، آنها می‌شوند نه، خیلی هم بد نیست! اینها آفت است؛ اینها را خیلی مراقب باشید. به خانواده‌های خودتان هم برسید؛ به زن، به فرزند برسید.» ● (۱۳۸۳/۵/۱۸

● **احکام**

● **آیا روردریاستی، مجوز صدقہ دادن به جای جبران خسارت می‌شود؟**

● **سؤال:** من قبلاً به شخصی خسارتی وارد کردم و الان خیالات می‌کشم بروم و خسارت را جبران کنم آیا می‌توانم پول آن را از طرف صاحب حق، به فقیر صدقہ بدهم؟

● **به رسم آیہ‌ها**

● **شاکر نعمت‌های الهی باشیم**

آنچه مهم است، این است که کسی که از سوی پروردگار سورہی حمد، «مغضوب علیهم» که بنی اسرائیل تعبیر شده است، بنابرین، نعمت را که گرفتیم، باید مواظب باشیم که بعد از تسلّم نعمت، شکرگزار آن باشیم تا جزو نعمتی غیر المغضوب علیهم و اللّٰقائین»^(۱) یعنی «مغضوب علیهم» که نعمت هم گیرند، ممکن است «مغضوب علیهم» شوند، مثل بنی اسرائیل. باطریق خدای متعال به بنی اسرائیل فرمود: «اذکروا نعمتی الّٰتی انعمت

(۱)سورہ مبارکہ النّٰحہ، آیہ ۱۲، ۲۱سورہ مبارکہ البقرہ، آیہ ۴۷